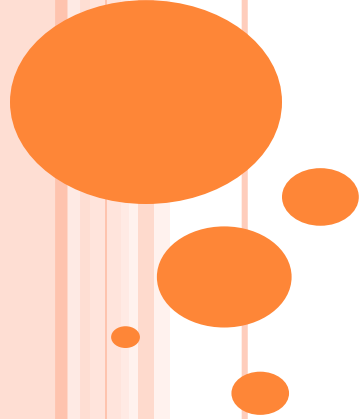

YEME BOZUKLUKLARI VE AİLE

- Yeme bozukluklarında, diğer psikopatolojilerden farklı olarak, **paylaşılan çevre** özellikleri dikkati çekmektedir.
- Özellikle beden ölçüsü ve kilo konusundaki endişeler, paylaşılan çevre özellikleriyle ilişkili olabilir.

Anoreksiya nervoza (AN) bozukluğu olan bireylerin içinde buldukları ailenin diğer üyelerinde (örn., kardeşleri) obsesif-kompulsif kişilik bozukluğuna (OKKB) sık rastlanması dikkat çekicidir ancak bulgular henüz yeterli değildir.

- Yine bu kişilerin ailelerinde annelerin mükemmeliyetçi, obsesyonel eğilimler ile anne ve babaların düşük özerklik düzeyleri dikkat çekicidir.
- AN bireylerin annelerinde duyguları tanımlamada ve güçlü duygularla başa çıkmada zorluk da görölmektedir.

Bulimia nervoza (BN) olan bireylerde ise bu kişilerin bulimik semptomların başlangıcından önce, anksiyete (nörotizm, panik bozukluk, fobiler ve YAB) ve depresyonla ilgili problemler yaşama eğiliminde oldukları gözlenmiştir.

- 22 yıllık bir boylamsal çalışmada, anne-babada görülen yüksek düzeydeki depresyonun, çocuklarda bir yeme bozukluğu geliştirme riskiyle ilişkili olduğu bulunmuştur.

AİLE DEĞİŞKENLERİ

- Yeme bozukluğu olan bireylerin ailelerinde işlevsel olmayan örüntülere sık rastlanmaktadır.
- BN olan kadınlar, normallere göre, ailelerinde daha fazla çatışma ve öfke, daha düşük yakınlık, yeni koşullara daha az uyum sağlama ve destek ifade etmektedirler.

- AN olan kadınlar ise kontrol grubuna göre anne ve babalarıyla daha fazla yapışık ilişkiler ifade etmektedirler.
- Akut AN olan hastalar, ebeveynleriyle ilişkilerinde daha az özerklik algıladıklarını ve sağlıklı kız kardeşlerine göre ebeveynlerinin yüksek beklentilerine daha fazla maruz kaldıklarını bildirmişlerdir.

ERKEN BESLENME ZORLUKLARI VE EBEVEYN KONTROLÜ

- AN olan kadınlar, sağlıklı kız kardeşlerine göre, çocukluklarında daha fazla beslenme güçlüğü ve sindirimle ilgili problem yaşadıklarını, yeme konusunda daha seçici/zor beğenir davrandıklarını ifade etmişlerdir.

- BN olan annelerin çocuklarıyla oyun ve yeme zamanlarındaki etkileşimleri incelenmiş ve bu annelerin çocuklarına daha fazla sözel kontrol kullandıkları dikkati çekmiştir.
- Çocuklarının kilosundan bağımsız olarak, çocuklarının yiyeceğe ulaşmasını kısıtlamak suretiyle, çocuklarının yeme davranışlarını kontrol ettikleri gözlenmiştir.

Çocuğun yemesini çok fazla kontrol etmenin, çocuğun yeme üzerinde kontrol kurma becerisini olumsuz etkilediği gözlenmiştir.

- Yiyecekleri 'yasak besinlere' dönüştürmek, çocuğun bu besinlerin değerini aşırı yükseltmesine yol açabilir.
- Bu kontrol türü, çocuğun ileri yaşlarda besin kontrolüne aşırı bir önem atfetmesine yol açarak, AN için risk faktörü oluşturabilir.
- Aynı yöntem, çocuğun bazı mizaç özellikleriyle birleşerek yeme kontrolünde yetersizliklere ve tıknırcasına yeme davranışına yol açabilir; BN için risk artabilir.

Yemek masasındaki atmosfer de erken dönem yeme problemleri ile ilişkilidir.

- Yeme bozukluğu olan annelerin, daha az yemek yaptıkları ve çocuklarıyla birlikte daha az yemek yedikleri dikkati çekmiştir.
- Yemek yemekten hoşlanmayan anneler ve ideal kilosunu sürdürmekte zorlanan babalarla yürütölen 5 yıllık boylamsal bir çalışmanın sonucunda, bu ebeveynlerin çocuklarının yetersiz beslendiği saptanmıştır.
- Çocuklukta yemek konusunda yaşanan çatışmalar ve hoş olmayan bir atmosferde yenen yemekler, AN'nin gelişimini yordamaktadır.

- Aile üyeleri arasında yüksek düzeyde olumsuz iletişim olduğunda, annelerin kızlarının yeme davranışları veya kilo konusundaki endişeleri üzerindeki model olma etkilerinin arttığı gözlenmiştir.
- Algılanan anne ve baba kabulünün kızların beden memnuniyetleri için koruyucu bir faktör olduğu saptanmıştır.

AİLENİN TEDAVİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

- Yeme bozuklukları genelde ergenlik döneminde başladığından, ailenin tedaviye katılımı önemlidir.
- Tedavide annenin eleştirel yorumlarının azaltılmasına yönelik müdahalelerin, tedavideki başarı üzerinde olumlu etki gösterdiği gözlenmiştir.
- Yapısal aile terapisi yaklaşımı ve bireysel terapiyi karşılaştıran etkililik çalışmalarında, aile terapisinin daha olumlu sonuçlar verdiği dikkati çekmektedir. Ancak bulgular henüz yeterli değildir.

